वेदान्त

क्रं.नं. ४८

२५५१

संस्कृत.

ब्रम्ह चिंतानिका

श्री शंकराचार्यकृत

४३५/२०

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(1)

श्रीगणेशायनमः॥ शंकरंशंकराचार्यंकेशवंबादरायणं॥
सूत्रभाष्यकृतोवंदेभगवंतोपुनःपुनः॥१॥ स्तोष्येभक्त्याविष्णु
मनादिंजगदादिंयस्मिंनेतत्संसृतिचक्रंभ्रमतीत्थं॥ यस्मिंदृ
ष्टेनश्यतितत्संसृतिचक्रंतंसंसारध्वांतविनाशंहरिमीडे॥१॥
यस्यैकांशादित्थमशेषंजगदेतत्प्रादुर्भूतंयेनपिनद्धंपुनरित्थं॥ येन
व्याप्तंयेनविबुद्धंसुखदुःखैस्तंसंसारध्वांत०॥२॥ सर्वज्ञोयोय
हि श्चैसर्वःसकलोयोयश्चानंदोनंतगुणोयोगुणधामा॥ यश्चाव्यक्तो
व्यस्तसमस्तःसदसद्यस्तंसंसा०॥३॥ यस्मादन्यंनास्त्यपिनैवंपरमा

(२)

ह्रे३मि० र्थंदृश्याद्न्योनिर्विषयज्ञानमयत्वात्॥ज्ञातृज्ञानज्ञेयविहिनोऽपिस
दाज्ञोस्तंसंसा०॥६॥आच्चार्येभ्योलब्धसुसूक्ष्माच्युततत्वात्वैराग्ये
३॥ णाभ्यासबलाच्चैवद्रढिम्ना॥भक्त्येकाग्र्यध्यानपरायंविदुरिशंतं
य संसार०॥७॥प्राणानोंम्योमितिचित्तंहृदिरुध्वानान्यत्स्मृत्वा
तत्पुनरत्रैवविलाप्य॥क्षिणेचित्तेभादृशिरस्मितिविदुर्यंतंसं०॥८॥
यंब्रह्माख्यंदेवमनन्यंपरिपूर्णंहृत्स्थंभक्तैर्लभ्यमजंसूक्ष्ममत
र्क्यं॥ध्यात्वात्मस्थंब्रह्मविदोयंविदुरिशंतंसंसारध्वांतविनाश०॥९॥ २

(2A) मात्रातीतं स्वात्मविकासात्मविबोधं ज्ञेयातीतं ज्ञानमयं हृद्युपल
क्ष्यं॥ भावग्राह्यानंदमनन्यं च विदुर्यं तं संसार०॥ ८॥ यद्यद्वेद्यं
वस्तु सतत्वं विषयाख्यं न तत्सोऽहं नेति विदित्वा तदहं चं॥ ध्यायंत्ये
यं यं सनकाद्या मुनयो जं तं संसा०॥ ९॥ यद्यद्वेद्यं न स तदहं नेति विहाय
स्वात्मज्योतिर्ज्ञानमयानंदमवाप्य॥ तस्मिन्नस्मीत्यात्मविदो यं विदु
रीशं नं संसार०॥१०॥ हित्वा हित्वा दृश्यमशेषं सविकल्पं मत्वा शिष्टं भा
दृशिमात्रं गगनाभं॥ त्यक्त्वा देहं यं प्रविशंत्यच्युतभक्ता स्तं सं०॥११॥

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥ हुगमि॰ सर्वत्रास्ते सर्वशरीरेन च सर्वः सर्वं वेत्त्येव हन यं वेत्ति च सर्वः ॥ सर्व
त्रांतर्यामि तयेत्थं यमनन्य। स्तंस॰ ॥ ३२ ॥ सर्वदृष्टा स्वात्मनियु
॥ २॥ त्त्याजगदेत तूदृष्टात्मानं चैव मजं सर्वजनेषु ॥ सर्वात्मैकोस्मी
तिविदुर्यंजनहृत्स्थगंसं॰ ॥ ३३ ॥ सर्वत्रैकः पश्यति जिघ्रत्यथ भुं
क्ते स्रू ष्टा श्रोता बुध्यति चेत्याहुरिमंयं ॥ साक्षि चास्ते कर्तृषु प
श्यं निति चान्ये तंसं॰ ॥ ३४ ॥ पश्यन् शृण्वन् न अविजानंरसयन्स २
न् जिघ्रन् विभ्रद्देहमिमं जीवतयेत्थं ॥ इत्यात्मानं यं विदुरीशंवि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. " Joint project of the ... "

(3A)

घयज्ञं तं खं संसार०॥२५॥जाग्रद्दृष्टास्थूलपदार्थानथ मायां दृष्ट्वा
स्वप्ने [illegible]थापि स्कषुप्तौ सकरवनिद्रं॥ इत्यात्मानंदीक्ष्य मुदा [illegible] स्ते च
तुरीये तं संसार०॥२६॥पश्यन्नपि [illegible] प्यक्षररेकोगुणभेदान्ना
नाकारान् स्फाटिकवद्द्वा विविधां चित्रः॥भिन्नश्छन्नश्चायमजः
कर्मफलैर्यस्तं संसा०॥२७॥ब्रह्मा विष्णु रुद्र हुताशोरविचं
द्राविंद्रो वायुर्यज्ञ इत्यास्थ [illegible] कल्पा॥एवं संततं यं बहुधा हु
मैलिभेदा तं संसा०॥२८॥सत्यं ज्ञानं शुद्धमनन्तं व्यतिरिक्तं
शांतं गूढं निष्कलमानंदमनन्यं॥इत्याहादौ यं वरुणो सोम
ग[illegible]जं तं संसा०॥२९॥कोशानेतान्पंचरसादीनतिहाय ब्रह्मास्मी

हं०मि० तिस्वात्मनि निश्चयद्द्विरिस्थः ॥ पित्राग्निष्टो वेदभृगुर्ययजुरंते तं सं० ॥२०॥
येनाविष्टो यस्यचत्वात्या यदधीनः ॥ क्षेत्रज्ञोयंकारयिता जंतुषु कर्तुः
॥३॥ कर्ताभोक्तात्मात्रहिहिचिधत्स्यधिरूढतं सं ॥२१॥ स दृष्टासर्वेस्वात्म
तयेवेक्षमतर्क्यं व्याप्याथांतः कृत्स्नमिदं सषमन्नोषं ॥ सच्चत्यच्चा
भूत्परमात्मा स य एकस्तं तं० ॥२२॥ येदां तैश्चाध्यात्मिकशास्त्रैश्च
पुराणैश्शास्त्रैश्चान्यैसात्वततंत्रैश्च यमीन्द्रां ॥ दृष्टार्थांत श्चेतसि बु ३
धै ध्वाविविशुर्यंतं सं ॥२३॥ श्रद्धाभक्तिध्यानशमाद्यैर्यतमानैज्ञातुं

(5A)

ज्ञाक्यो देवइ हैवाश्रय ईशः ॥ दुर्विज्ञेयो [illegible] जन्मन्ना तैर्भ्यापि विना तैस्तं सं ॥
॥२४॥ यस्यात्तर्क्य स्वात्मविभूतेः परमार्थं सर्वं [illegible] खल्विदम् अनिरुक्तं
श्रुतिविद्भिः ॥ तज्जादित्वाद् ब्रह्मतरंगाभमभिन्नं तं सं ॥०२५॥ दृष्ट्वा
गीतास्वक्षरतत्त्वं विधिना जं भक्त्या गुर्व्या लभ्य हृदि [illegible]स्थं दम्त्रिमा
मात्रं ॥ ध्यात्वा तस्मिन्नस्म्यहमित्याविदुर्यं तं सं० ॥२६॥ क्षेत्रज्ञत्वं प्रा
प्य विभुः पञ्च मुखैर्यो भुंक्ते जस्रं भोग्यपदार्थान् प्रकृतिस्थः ॥ क्षेत्रक्षे
त्रेषु स्विंदुवदेको बहुधास्ते तं सं० ॥२७॥ युक्त्या लोक्य व्यासवचांस्य

(5)

ह॰ स्मि॰ त्रहिलभ्यः क्षेत्रक्षेत्रज्ञांतरविद्भिः पुरुषाख्यः॥ योहंसोसौसोस्म्यहमे
वेतिविदुर्यतंसं॥ ०२८॥ एकीकृत्यानेकशरीरस्थमिमंज्ञंयंविज्ञायेहै
॥४॥ वसएवाश्रुक्षवंति॥ यस्मिन्लीनेनेहपुनर्जन्मलभंतेतं॥ २९॥ द्वंद्वेक
ना श्रु त्वंयश्चमधुब्राह्मणवाक्ये [illegible] ज्ञात्वापासनमासाद्यविभूत्या॥ यो
सौसोहंसोस्म्यहमेवेतिविदुर्यंतं॥ ०३०॥ योयंदेहेचेष्टितांतः
करणस्थः सूर्ये चासौतापयितासोस्म्यहमेव॥ इत्याप्सैक्योपा
सनयायंविदुरीशंतं॥ ३१॥ विज्ञानांशोयस्यसतः शक्त्यधिरू ५

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

५ हो बुद्धिर्बु[illegible]र्यत्र बाहिर्बोध्यपदार्थान् ॥ नैषां त[illegible]त्वं बुध्यति यं बोधयि
तारं तं सं० ॥ ३२ ॥ कोयं देहे देव इ[illegible]तीत्थं सु[illegible]र्यज्ञाता श्रोतानंद
यिता चैष हि देवः ॥ इत्यालोच्य ज्ञाता इहा[illegible]स्मीति विदुर्यं तं सं० ॥
॥ ३३ ॥ को ह्येवान्यादात्मनि न स्यादयमेष ह्येवानंदः प्राणिति
चापानिति चेति ॥ इत्यास्तित्वं यक्त्युपपत्त्या श्रुतिरेषा तं० ॥ ३४ ॥
प्राणो वाहं वा कृच्छ्रवापाणाद्या न मनो वा बुद्धिर्वाहं व्यस्तउत्ता
हो पिसमस्तः ॥ इत्यालोच्य ज्ञप्तिरिहास्मीति विदुर्यं तं सं०
॥ ३५ ॥ नाहं प्राणो नैव शरीरं न मनो हं बुद्धिर्नाहं नाहमहं

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6)

योच

इ०गमि० कारधि[illegible] ॥ योत्रांशः सोस्म्यहमेवेति विदुर्यंतं सं० ॥३६॥

जं सत्तामात्रं केवलं विज्ञानमजं सनसूक्ष्मं नित्यं तत्वमसीत्यास

॥५॥ सुताय ॥ सामत्ताम ते प्राह पिता यं विभूमाद्यं तं स० ॥३७॥॥

मूर्त्तामूर्त्ते पूर्वम पोह्याथ समाधौ दृश्यं सर्वं नेति च नेति विहाय ॥ चै

तन्यांशे स्वात्मनि सं तं च विदुर्यं तं सं० ॥३८॥ ओतं प्रोतं यत्र च स

सि र्वं गगनांतं योस्थूलानण्वादिषु सिद्धो क्षर संज्ञः ॥ ज्ञातोन्यो नेत्युपल तो

भ्यो न च वेद्यस्तं सं सा० ॥३९॥ नावत्सर्वं सत्य वाभाति यदेतत्या·

५

(6A)

यस्तोस्मि त्यात्मनियो ज्ञो नहि दृष्टः ॥ दृष्टे तास्मिन्‌ सर्वमिसत्यं
भवतीदं तं स्संसा० ॥ ४० ॥ रागामुक्तं लोहयत्‌ तं हेमयथाग्नौयोगा
ष्टांगैः रुज्वलितज्ञानमयोगेनो ॥ रव्यात्मानं ज्ञं परिशिष्टं च विदु
र्यं तं संसा० ॥ ४१ ॥ यं विज्ञानं ज्योतिषमाद्यं सुकवि भांतं हृदये केहृ
न्यो कस्मीउयं तद्धि दाभं ॥ तस्याराध्यैहैव विशंत्सात्मनि सं तं
तं संसा० ॥ ४२ ॥ पायाद्भक्तं स्वात्मानि सं तं पुरुषं यो भजत्यात्सैलोती
स्यांगिरसं विष्णुरिमं मां ॥ इत्यात्मानं स्वात्मनि संहृत्य सदैकस्तं
संसा० ॥ ४३ ॥ इत्थं स्तोत्रं भक्तजनेउयं भवभीति ध्वांतार्कामं भग
वत्यादीयमि द्रयः ॥ विष्णोर्लोकं पठति श्रृणोति व्रजत्ति ज्ञो ज्ञा
नं ज्ञेयं स्वात्मनि चाप्नोतिमनुष्यः ॥ ४४ ॥ इति श्रीमच्छकराचा

(७)

६० मी यविरचितंश्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्गोविंदभग
वत्पादपूज्यश्रीहरिमीडेस्तोत्रंसंपूर्णं ॥ श्रीमद्गुरुनाथा
॥ छ ॥ र्पणमस्तु ॥ इतिशंकरार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥

॥ शके १७११ शुक्लनामसंवत्सरे ॥ ध
॥ दक्षिणायनेवर्षऋतुमार्गशीर्ष ॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(४)

॥श्रीगणेशायनमः॥श्रीसद्गुरुसच्चिदानमः॥अथप्रातिसंध्याप्रारंभः॥ॐआच
म्यप्राणानायम्य॥शुक्लांबरधरंदेवंशशिवर्णंचतुर्भुजं॥प्रसन्नवदनंध्यायेत्सर्वविघ्नो
पशांतये॥१॥सच्चिदानंदरूपायभक्ताभाक्लिष्टकारणे॥नमोवेदांतवेद्यायगुरवेबु
द्धिसाक्षिणे॥२॥अंतर्हृदिनियंतारंबहिश्चगुरुरूपिणे॥उभयत्रापिचिद्धमाख्यंतंवं
देदेवकीसुतं॥३॥ॐमंमंडुकायनमः॥ॐकंकालाग्निरुद्रायनमः॥ॐकूंकूर्मायनमः
ॐआंआधारशक्त्येनमः॥ॐअंअनंतायनमः॥ॐपंपृथिव्येनमः॥ॐसंसरस्वसे
नमः॥ॐपंपरमात्मनेनमः॥ॐपृथिव्यामेरुपृष्ठऋषिः॥कूर्मोदेवतासुतलंछंदः॥आ
सनेविनियोगः॥ॐपृथ्विलयाधृतालोका॥इतिप्रार्थ्यउपविश्य॥आत्मानंशंकरं
ध्यात्वाविन्यानुसार्यलेत्रिधा॥ॐअपसर्पंतुयेभूतायेभूता॥२॥शारिराकादभू
तानांभूतानांयद्विशोधनं॥अव्यक्तब्रह्मसंपर्कात्भूतशुद्धि॥रियमतेतिभूतशुद्धि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

शरीरमिंद्रियाण्यात्मा पंचभूतानि सूक्ष्मतः ॥ प्राणापानादिकं सर्वमहमेव चिदात्मकं इति
१४| प्राणप्रतिष्ठा ॥ अहल्याद्यशेषगुरुमारं पर्यक्रमेण यावद्गुरुपादांबुजं तावत्प्रणमो शिरसा
मीति ॥ नारायणं पद्मभवं वसिष्ठं शक्तिं च तत्पुत्रपराशरं च ॥ व्यासं शुकं गौडपदं महांतं गो
विंदयोगींद्रमथास्य शिष्यं ॥ श्रीशंकराचार्यमथास्य पद्मपादं च हस्तामलकं च शिष्यं ॥
(9) तं त्रोटकं वार्तिककारमन्यानस्मद्गुरुं संततमानतोस्मि ॥ १ ॥ ॐ गुं गुरुभ्यो नमः ॥ ॐ
पं परमगुरुभ्यो नमः ॥ ॐ पं परमेष्ठिगु० ॥ ॐ पं परात्परगु० ॥ ॐ वामस्कंधे ॐ गं गणप
तये नमः ॥ ॐ दक्षिणस्कंधे ॐ दुं दुर्गायै नमः ॥ ॐ वामकुक्षौ ॐ क्षं क्षेत्रपालाय नमः
ॐ दक्षिणकुक्षौ ॐ सं सरस्वत्यै ॥ ॐ नाभौ ॐ पं परमात्मने ॥ ॐ हृदये ॐ ततो हृद
यकमलमध्ये सर्वतेजोमयं परब्रह्मस्वरूपं प्रणवं ध्यात्वा ॥ द्विराचम्य षट्प्राणाया १४|
मं कुर्यात् ॥ कारिका ॥ मणिबंधे प्रकोष्ठे च हस्तयोः कूर्परयोस्तथा ॥ तत्पृष्ठे च तदग्रे
च करशुद्धिरुदाहृता ॥ १ ॥ अथ करन्यासः ॥ ॐ भूः अग्न्यात्मने अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥

(१A)

ॐ भुवः प्रजापत्यात्मने तर्ज० ॥ ॐ स्वः सूर्यात्मने मध्य० ॥ ॐ महः ब्रह्मात्मने अनामिकाभ्यां०
ॐ जनः ज्ञानात्मने कनिष्ठिकाभ्यां० ॥ ॐ तपः सत्यात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥
एवं हृदयादि ॥ ततः प्लुतोच्चारेण प्रणवेन हृदयादि शिरःप्रभृति पादांगुष्ठपर्यंतं त्रिवा
रं कराभ्यां व्यापकं कुर्यात् ॥ तालत्रयं छोटिकात्रयं च कृत्वा प्राणमुद्रां प्रदर्श्य ॥ ॐ भू
र्भुवः स्वरोम् इति दिग्बंधः ॥ ॐ अनलप्राकारं ॐ वायुप्राकारं ॐ अग्निप्राकारं वंदं संत्रै
लोक्य रक्ष रक्ष स्वाहा हुं फट् ॥ दक्षिणकरांगुष्ठं ब्रह्मरंध्रे निधाय ॥ परमात्मानं विचिंत्य ॥
स्फुरत्तारकसंकाशं विद्युत्पुंजसमप्रभं ॥ हृदिस्थं प्रणवं ध्यायेदामितिज्योतिरूपकं ॥
इति तेजोमयं ध्यायेत् ॥ ॐ नमो नारायणाय इति अष्टवारं जपेत् ॥ इति आलुरसंध्या ॥ प्र
णवस्य अंतर्यामि भगवान् ऋषिः दैवी गायत्री छंदः परमात्मा देवता शालव्यगोत्रो
सप्तो ब्रह्मपुत्रः श्वेतो वर्णः उदात्तस्वरः ज्ञानाग्निर्मुखं अं बीजं उं शक्तिः मं कीलकं मो
क्षार्थे जपे विनियोगः ॥ अकारस्य अग्निर्ऋषिः गायत्री छंदः ब्रह्मा देवता क्रीं बीजं

(10) क्रियाशक्तिःरक्तवर्णःजाग्रदवस्था॥भूःस्थानं॥उदात्तस्वरःऋग्वेदोगार्हपत्योग्निःर
जोगुणःप्रातःसवनंविश्वात्मापृथ्वीतत्वं॥सृष्टिक्रियाव्याख्यार्थेजपेविनियोगः॥
उकारस्य॥वायुर्ऋषिःत्रिष्टुप्छंदःविष्णुर्देवताश्रींबीजंज्ञानंशक्तिःविद्युद्वर्णः॥
स्वप्नावस्थाभुवःस्थानं॥अनुदात्तस्वरःयजुर्वेदोदक्षिणाग्निः॥सत्वगुणःमाध्यंदिनं
२ तैजसआत्मा॥अंतरिक्षंतत्वं॥स्थितिक्रियोत्कर्षार्थेजपेविनियोगः॥मकारस्य
सूर्यऋषिःजगतीछंदःरुद्रोदेवताह्रींबीजंद्रव्यंशक्तिः॥कृष्णवर्णःसुषुप्त्यव
स्था॥स्वःस्थानंस्वरितस्वरः॥सामवेदःआहवनीयोग्निः॥तमोगुणःसायंसवनंप्रा
ज्ञात्माद्यौस्तत्वं॥संहारक्रियालयार्थेजपेविनियोगः॥ॐअर्धमात्रायाःवरुण
ऋषिःविराट्छंदःपुरुषोदेवताक्रौंबीजं॥ज्ञानंशक्तिःसर्ववर्णाःतुरीयावस्था॥भू
र्भुवःस्वःस्थानानिउदात्तानुदात्तस्वरितस्वराः॥अथर्वणवेदोनादःसंवर्तकोग्निः २
सर्वेगुणाःसर्वाणिसवनानि॥सर्वआत्मनःपृथिव्यंतरिक्षद्यौस्तत्वानि॥सृष्टि

(10A)

स्थितिसंव्हारक्रियाख्यास्थुलरूपलयार्थेजपेवि०॥ध्वनेब्रह्माऋषिःअव्यक्तगायत्री
छंदःपरमानंदोदेवता॥हंसौंबीजंचिच्छक्तिःनादस्वरूपं॥[illegible]स्वंस्वरूपेउन्मन्यवस्था
मोक्षार्थेजपेविनियोगः॥अथअकारादिन्यासं॥ॐआंअंअंगुष्ठाभ्यांन०॥ॐईंउं
तर्ज०॥ॐउंमंमध्य०॥ॐऐंअंअना०॥ॐऔंउंकनि०॥ॐअःमंकरतलकरपृष्ठा
भ्यांन०॥एवंहृदयादि॥अथध्यानं॥हृदयपद्मध्येसुरूपंपुराणंसर्वात्मकंसर्वजगत्स्व
रूपं॥ध्यायामिनित्यंपरमात्मसंज्ञंचिद्रूपमेकंप्रणवार्थतत्वं॥१॥अविकारायशु
द्धायनित्यायपरमात्मने॥नमःसदैकरूपायचिद्रूपायप्रभविष्णवे॥१॥जगदंकुरकं
दायसच्चिदानंदमूर्तये॥गलिताखिलभेदायनमःशांतायविष्णवे॥२॥यद्बोधा
दिदंभातियद्बोधाद्विनिवर्तते॥नमस्तस्मैपरानंदवपुषेपरमात्मने॥३॥यद्ज्ञान
प्रभावेनदृश्यतेसकलंजगत्॥यज्ज्ञानाछ्रेयमाप्नोतितस्मैज्ञानात्मनेनमः॥४॥अ
नात्मभूतेदेहादावात्मबुद्धिस्तुदेहिनां॥साविद्यातत्कृतोबंधस्तंनाशोमोक्षउच्यते॥५॥

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

अनात्मन्यात्मधीर्बंधस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते॥ बंधमोक्षौ न विद्येते नित्यमुक्तस्य चात्म
२॥ नः॥६॥ ॐ अथातः परमहंसपरिव्राजकानां समाधिविधिं व्याख्यास्यामः॥ सच्छब्दवा
च्यमविद्याशबलं ब्रह्म ब्रह्मणो व्यक्तं अव्यक्तात् महत्॥ महतोऽहंकारः॥ अहंकारात्पंच
(11) तन्मात्रेभ्यो पंचतन्मात्रेभ्यः॥ पंचमहाभूतानि॥ पंचमहाभूतेभ्यो खिलं जगत्॥ पंचानां
भूतानामेकैकं द्विधा विभज्य॥ तत्र प्रथमेकमर्धं चतुर्धा संविभज्य॥ स्वार्धभागं विहाय
इतरेषु संयोज्य पंचधा पंचीकृतं पंचीकरणं भवति॥ मायारूपदर्शनं तस्यैव निराकरणं
भवति॥ अध्यारोपापवादाभ्यां निष्प्रपंचं प्रपंच्यते॥ पंचीकृतं पंचमहाभूतानि तत्कार्यं
च सर्वं विराडित्युच्यते॥ एतत्स्थूलशरीरमात्मनः॥ इंद्रियैरर्थोपलब्धिर्जागरितं॥ तदुभ
याभिमान्यात्मा विश्वः॥ एतत्त्रयं अकारः॥ अपंचीकृतपंचमहाभूतानि तत्कार्यं च स २॥
र्वं सप्तदशकं लिंगं॥ भौतिकं पंचतन्मात्राणि॥ दशेंद्रियाणि मनो बुद्धिश्चेति हिरण्य
गर्भ इत्युच्यते॥ एतत्सूक्ष्मशरीरमात्मनः॥ करणेषु परतेषु जागरितसंस्कारजः सवि

(11A)

षयः॥प्रत्ययः॥स्वप्नः॥तदुभयाभिमान्यात्मातैजसः॥एतत्त्रयंउकारः॥शरीरद्वयका
रणंआत्मज्ञानंसाभासंअव्याकृतमित्युच्यतेएतत्कारणशरीरमात्मनः॥तत्रनसत्नास
त्नापिसदसत्नासत्॥नापिसदसत्॥नभिन्नंनाभिन्नंनापिभिन्नाभिन्नं॥कुतश्चि
त्॥ननिरवयवं॥नसावयवं॥नोभयं॥किंतुकेवलंब्रह्मात्मैकत्वज्ञानापनोद्यं॥सर्वप्रका
रकज्ञानोपसंहारोबुद्धेः॥कारणात्मनावस्थानंसुषुप्तिः॥तदुभयाभिमान्यात्माप्राज्ञः
एतत्त्रयंमकारः॥अकारउकारः उकारोमकारः॥मकारोॐकारः॥ॐकारोहमेवअह
मेवात्मासाक्षी॥केवलकूटस्थचिन्मात्रस्वरूपः॥नाज्ञानं॥तत्कार्यंचकिंतु॥नित्य
शुद्धबुद्धमुक्तसत्यपरमानंदानंताद्वयंसत्यंब्रह्मलंपरंचैतन्यंपरंब्रह्मैवाहमस्मीस
मेरनावस्थानंसमाधिः॥ॐप्रज्ञानंब्रह्म॥ॐअहंब्रह्मास्मिसयश्चायंपुरुषे॥य
श्चासावादित्ये॥सएकः॥ईशावास्यमिदंसर्वं॥अन्यदेवतद्विदितादथोअवि
दितादधिएवतआत्मांतर्याम्यमृतः॥ॐप्रज्ञानंब्रह्म॥ॐअहंब्रह्मास्मि॥ॐत

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com